

Skema til udredning af dysfoni hos børn

Faktuelle oplysninger

Barnets navn		Cpr. nr.	
Institution/skole		Logopæd	

Kontaktoplysninger

Mor	
Far	
Evt. barn	

Udredende samtale

Anamnese

Ørenæsehalslægens beskrivelse af stemmen (journalnotat):	
<ul style="list-style-type: none"> • Hvornår er stemmevanskelighederne opstået (medfødte eller opstået senere)? • Hvordan er de opstået (fx sygdom eller særlige stemmekrav)? • Er barnet særligt disponeret for virus eller infektion i halsen? • Har barnet allergi/astma/bronkitis/reflux? • Får barnet nogen form for medicin? • Er der, eller har der været, problemer med hørelsen? • Er der andre i familien med stemmevanskeligheder?	

<p>Hvem har gjort opmærksom på stemmevanskelighederne?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Barnet/forældre/børnehave/skole? 	
<p>Hvordan optræder stemmevanskelighederne?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan lyder stemmen (hæshed eller anden afvigende stemme)? • Er stemmeproblemerne konstante eller svingende? • Mister barnet stemmen? • Har stemmen forandret sig? • Hvordan er barnets temperament/legevaner og deraf følgende stemmebrug i børnehave/skole, fritid og hjemme? 	

Aktuelle gener

<p>Er barnet generet af stemmevanskelighederne?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er der ømhed/smerter/tørhedsfølelse/slim i halsen? • Oplever barnet stemmetræthed? • Har barnet rømmetrang eller hoste? • Har barnet ofte sure opstød eller halsbrand? • Har barnet klumpfølelse i halsen? 	
<p>Hvornår er stemmevanskelighederne værst?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bestemt tid på dagen/ugen/året? • Skole/børnehave/fritidsaktivitet/hjemme? 	

Intervention

<p>Hvilke tiltag har været igangsat indtil nu?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Børnehave/skole • Hjemme	
<p>Er der noget der hjælper på stemmevanskelighederne?</p>	
<p>Hvilke forventninger er der til et evt. kommende forløb, og er barnet og forældrene motiverede?</p>	

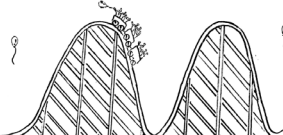
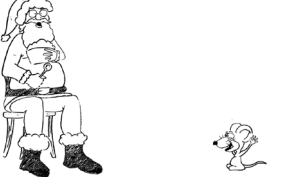

Andre bemærkninger

--

Logopædisk undersøgelse

Funktionsprøver

S/z prøve		S: ___ sek	S/Z ratio:
		Z: ___ sek	

Øvelse		Normal	Påfaldende
Udholdt vokal ____ sek			☐ Instabilitet, tremor
Tonehøjde-regulering			☐ Reduceret i dybden/højden
Registre		Fuldregister Randregister	☐ Kan ikke placeres
Styrke-regulering		Svag til kraftig Kraftig til svag Råbefunktion	☐ Hyper-/hypofunktionel
Adduktion		Glottislag Staccato Kompr. hvisk Hostefunktion	☐ Præcis, upræcis
Afspændingsevne		Afsats Glidetone	☐ Kan ikke, nedpresset, hyperfunktionel

Auditiv vurdering af stemmen

Ud fra spontantale fx om en god ferie, en fødselsdag eller andet.

I hvilken grad er stemmen	1 let	2 moderat	3 svær
Hyperfunktionel	☐	☐	☐
Skurrende	☐	☐	☐
Grov	☐	☐	☐
Knirkende	☐	☐	☐
Luffyldt	☐	☐	☐
Hypofunktionel	☐	☐	☐
Afonisk	☐	☐	☐
Diplofon	☐	☐	☐
Med registerbrud	☐	☐	☐
Hvilket register taler barnet i?	Fuldregister ☐	Randregister ☐	Ikke placerbar ☐

Talekarakteristika Normal Påfaldende

Styrke	☐	Svag, kraftig
Stemmeleje	☐	Dybt, højt
Ansætter	☐	Hårde, luffyldte
Afsætter	☐	Låste, luffyldte, nedpressede
Prosodi	☐	Monoton, overdreven
Taletempo	☐	Hurtigt, langsomt
Fraselængde	☐	Korte, lange
Artikulation	☐	Utydelig, overdistinkt, slap, spændt
Klang/nasalitet	☐	Åben, snæver, lys, mørk, hypo-/hypernasal

Andre observationer

Normal Påfaldende

Vejrtrækning	☐	Højcostal - konstant eller nogle gange
Fysisk fremtoning	☐	Hyperton, hypoton, synlige spændinger i skuldre, hals, nakke, kæbe etc.
Manuel undersøgelse		Ømhed, smerter, spændingsforhold, strubepacering
• Mundguld	☐	
• Larynx	☐	
• Hals	☐	
• Andet	☐	

Konklusion og foranstaltning

Samlet konklusion på udredning, funktionsprøver og auditiv vurdering

Forslag til foranstaltning

Gode råd til stemmepleje

Stemmen belastes af:

- At råbe og skrig og lave mærkelige lyde
- At hviske presset
- At rømme sig og hoste kraftigt. Prøv at synke, drikke lidt vand eller host forsigtigt i stedet
- At man taler længe, hvis stemmen er træt, eller man er syg i halsen. Mærk hvad stemmen har brug for

Stemmen har godt af:

- At få pauser i løbet af dagen
- At man drikker rigeligt med væske
- At indånde kamilledampe engang imellem

Gode strategier til at passe på stemmen:

- At man går hen, til den man vil tale med
- At man bruger tegn/pift/klap, hvis man skal have fat i nogen på afstand
- At man anvender gode kommunikationsregler

Miljøfaktorer der er dårlige for stemmen:

- Røg
- Støj (baggrundsstøj, der skal overdøves samt højrøstet "legekultur")
- Støv/damp/dårligt indeklima

Gode råd ved reflux

Reflux er mavesyre, der kommer op i spiserøret og generer slimhinden i larynx/struben og svælget.

Medicinsk behandling

- Der findes syreneutraliserende/syrehæmmende medicin både som håndkøb (f. eks. balancid) og receptpligtigt, men hav altid lægen med på råd

Spisevaner

- Tilpas kosten. Der er fødevarer, der giver øget mavesyrer. Herunder f. eks. juice, sukkerholdigt, fed og stærk mad. Det kan være individuelt, og man må prøve sig frem
- Undgå at spise mad for tæt på sengetid

Fysiske forhold

- Man kan hæve hovedlejet i sengen ca. 15-20 cm (bøger under sengestolper eller pude under madrassen)
- Man kan prøve at ændre vaner, så man ikke bøjer sig forover, dvs. løfte skoen op på noget, når der skal bindes snørebånd eller sætte sig på hug, når man skal samle ting op fra gulvet
- Husk en god kropsholdning ved måltider og generelt